રાજ્યમાં પ્રધાન મંત્રી કિસાન ઉર્જા સુરક્ષા એવમ ઉત્થાન મહાભિયાન (PM-KUSUM) યોજનાના કોમ્પોનન્ટ-B હેઠળ સ્ટેન્ડ એલોન ઓફ ગ્રીડ સોલાર ઉર્જા સંચાલિત સિંચાઈ પંપ સેટ્સ ઉપલબ્ધ કરાવવાની યોજના બાબત

ગુજરાત સરકાર
ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગ
ઠરાવ ક્રમાંક: બજટ/૨૦૧૪/૧૪૪૭/બ૧
સચિવાલય,ગાંધીનગર
તારીખ:૧૯/૦૬/૨૦૨૦

વંચાણે લીધા:

(૧) ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગનો તા-૨૫.૦૯.૨૦૧૪નો ઠરાવ ક્રમાંક :બજટ-૨૦૧૪-૧૪૪૭-ક૧
(૨) ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગનો તા-૨૬.૦૯.૨૦૧૪નો ઠરાવ ક્રમાંક :બજટ-૨૦૧૪-૧૪૪૭-ક૧
(૩) ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગનો તા-૨.૦૨.૨૦૧૫નો ઠરાવ ક્રમાંક : બજટ-૨૦૧૪-૧૪૪૭-બ
(૪) ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગનો તા-૧૯.૦૨.૨૦૧૫નો ઠરાવ ક્રમાંક : બજટ-૨૦૧૪-૧૪૪૭-બ
(૫) ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગનો તા-૨૭.૦૫.૨૦૧૬નો ઠરાવ ક્રમાંક : બજટ-૨૦૧૪-૧૪૪૭-બ
(૬) મીનીસ્ટ્રી ઓફ ન્યુ એન્ડ રીન્યુએબલ એનર્જી(MNRE) વિભાગનો હુકમ ક્રમાંક: ૩૨/૬૪૫/૨૦૧૭-એસપીવી ડીવીઝન તા-૮.૦૩.૨૦૧૯
(૭)MNRE વિભાગની કચેરી યાદી ક્રમાંક: ૩૨/૬૪૫/૨૦૧૭-એસપીવી ડીવીઝન તા-૨૨.૦૭.૨૦૧૯
(૮) MNRE વિભાગની કચેરી યાદી ક્રમાંક : ૩૨/૫૪/૨૦૧૮-એસપીવી ડીવીઝન તા-૧૩.૦૮.૨૦૧૯
(૯) MNRE વિભાગની કચેરી યાદી ક્રમાંક:૩૨/૬૪૫/૨૦૧૭-એસપીવી ડીવીઝન તા-૧૯.૦૮.૨૦૧૯
(૧૦) MNRE વિભાગનો હુકમ ક્રમાંક : ૩૨/૫૪/૨૦૧૮-એસપીવી ડીવીઝન તા-૧૫.૦૧.૨૦૨૦
(૧૧) MNRE વિભાગનો પત્ર ક્રમાંક : ૩૨/૫૪/૨૦૧૮-એસપીવી ડીવીઝન તા-૫.૦૨.૨૦૨૦
(૧૨) MNRE વિભાગનો પત્ર ક્રમાંક : ૩૨/૫૪/૨૦૧૮-એસપીવી ડીવીઝન તા-૭.૦૫.૨૦૨૦

પ્રસ્તાવના:

રાજ્ય સરકારના વંચાણે લીધેલ ક્રમાંક (૧) થી (૫) નિર્દિષ્ટ ઠરાવોથી રાજ્યના ખેડૂતોને નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ થી "સોલાર ઉર્જા સંચાલિત સિંચાઈ પંપ સેટ્સ ઉપલબ્ધ કરાવવાની યોજના" અમલમાં મુકવામાં આવેલ હતી. જે અંતર્ગત માર્ચ-૨૦૧૮ સુધીમાં,૧૨૭૪૨ ખેડૂતોને સોલાર પંપ સેટ્સ આપવામાં આવ્યા છે. જેની કુલ એકત્રિત સોલાર ક્ષમતા ૬૬ મેગા વોટ છે.

કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા વર્ષ ૨૦૨૨ સુધીમાં ૧૦૦ ગીગા વોટ સોલાર પાવર ઉત્પાદનનો મહત્વાકાંક્ષી લક્ષ્યાંક રાખવામાં આવેલ છે. આ માટે કેન્દ્ર સરકારના મીનીસ્ટ્રી ઓફ ન્યુ એન્ડ રીન્યુએબલ એનર્જી (MNRE) દ્વારા ખેડૂતો માટે તારીખ ૮.૩.૨૦૧૯ ના હુકમથી સોલાર પંપ સેટ્સ ઉપલબ્ધ કરાવવા માટે પ્રધાન મંત્રી કિસાન ઉર્જા સુરક્ષા એવમ ઉત્થાન મહાભિયાન **(PM-KUSUM)** યોજનાને મંજુરી આપવામાં આવેલ છે. MNRE દ્વારા તારીખ ૨૨.૭.૧૯ની કચેરી યાદીથી **કોમ્પોનન્ટ-A, B** અને **C** ની ગાઈડ લાઈન બહાર પાડવામાં આવેલ છે. જે અંતર્ગત **કોમ્પોનન્ટ-B** હેઠળ દેશભરમાં ૧૭.૫૦ લાખ સ્ટેન્ડ એલોન સોલાર ઉર્જા સંચાલિત કૃષિ સિંચાઈ પંપ આપવા માટે અમલવારીની શરતો સાથે કામગીરીની માર્ગદર્શિકા આપવામાં આવેલ છે.

આ યોજનામાં **PM-KUSUM કોમ્પોનન્ટ-B** હેઠળ ગુજરાત રાજ્યને **MNRE** દ્વારા શરૂઆતમાં ૪૦૦૦ સ્ટેન્ડ એલોન સોલાર પંપ લગાડવા માટે તારીખ ૧૫.૦૧.૨૦૨૦ ના હુકમથી મંજુરી આપવામાં આવેલ છે.

ઠ રા વ :

રાજ્ય સરકાર દ્વારા સઘન વિચારણાને અંતે રાજ્યનાં ખેડૂતોના લાભાર્થે કેન્દ્ર સરકારની પ્રધાન મંત્રી કિસાન ઉર્જા સુરક્ષા એવમ ઉત્થાન મહાભિયાન **(PM-KUSUM)** યોજનાના **કોમ્પોનન્ટ-B** હેઠળ સ્ટેન્ડ એલોન ઓફ ગ્રીડ સોલાર ઉર્જા સંચાલિત સિંચાઈ પંપ સેટ્સ ઉપલબ્ધ કરાવવાની યોજનાની અમલવારી **PM-KUSUM** યોજનાની ગાઈડ લાઈન પ્રમાણે નીચેની શરતો મુજબ કરવા આથી ઠરાવવામાં આવે છે.

આ યોજનાના અમલીકરણ માટેની નોડલ એજન્સી ગુજરાત ઉર્જા વિકાસ નિગમ લિમિટેડ (GUVNL) રહેશે તથા અમલવારી જે તે વિસ્તારની વીજ વિતરણ કંપની દ્વારા કરવામાં આવશે.

શરતો:-

A. આ યોજનામાં જ્યાં ગ્રીડ સપ્લાય ઉપલબ્ધ નથી તેવા ઓફ ગ્રીડ વિસ્તારમાં પિયત માટે/હયાત ડીઝલથી ચાલતા પંપ સેટને બદલવા માટે ખેડૂતોને સ્ટેન્ડ એલોન સોલાર એગ્રીકલ્ચર પંપ સ્થાપિત કરવા માટે સહાય કરવામાં આવશે. આ યોજનામાં હયાત ગ્રીડથી વિજજોડાણ આપવુ ટેક્નીકલી શક્ય ન હોય તેમજ કોમર્શીયલી વાયેબલ (વ્યવહારૂ) ન હોય તેવા દુર-સુદુરના વિસ્તાર, જંગલ, ઓફ ગ્રીડ વિસ્તારમાં ડીઝલથી ચાલતા પંપ સેટને બદલવા માટે ખેત તલાવડી તથા સરફેસ વોટરથી પિયત સુવિધા ધરાવતા અરજદારોનો સમાવેશ કરવામાં આવશે.

B. આ યોજનામાં સોલાર ફોટોવોલ્ટેઇક સંચાલિત ઓફ ગ્રીડ આધારીત, કૃષિ હેતુ ૧ હો.પા., ૨ હો.પા., ૩ હો.પા., ૫ હો.પા., ૭.૫ હો.પા. અને ૧૦ હો.પા.નાં ડી.સી./ એ.સી. સબમર્સીબલ

પંપ (વોટર ફિલ્ડ મોટર્સ), સરફેસ પંપ અને સબમર્સીબલ પંપ (ઓઈલ ફિલ્ડ મોટર્સ) સોલાર પંપનો સમાવેશ થઇ શકશે.

C. આ યોજના હેઠળ પિયત સહકારી મંડળી/સંગઠન અને કલસ્ટર આધારિત સિંચાઈ સિસ્ટમ પણ આવરી લેવામાં આવશે. જો કે, નાના અને સીમાંત ખેડુતોને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે.

D. સિંચાઇના હેતુ માટે પાણીનો ઉપયોગ ઓછો કરવા માટે, સૂક્ષ્મ સિંચાઈ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરતા અથવા સૂક્ષ્મ સિંચાઇ યોજનાઓ હેઠળ આવરી લેનારા અથવા સૂક્ષ્મ સિંચાઇ સિસ્ટમની યોજનામાં જોડાનાર ખેડુતો/અરજદારોને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે.

E. આ યોજનામાં લાભાર્થીને કુલ સીસ્ટમ ખર્ચના 30% રકમ કેન્દ્ર સરકારની સહાય (CFA) તરીકે, 30% રકમ રાજ્ય સરકારની સહાય (સબસીડી) તરીકે આપવામાં આવશે અને બાકીની ૪૦% રકમ લાભાર્થી એટલે કે ખેડુતે ભોગવવાની રહેશે.

ઉપરોક્ત સબસીડી/CFA ૭.૫ હો.પા. ની ક્ષમતા સુધીના પંપસેટ પુરતી મર્યાદિત રહેશે. ૭.૫ હો.પા. થી ઉપરની ક્ષમતાના પંપસેટ માટે ૭.૫ હો.પા. ના પંપસેટને મળવા પાત્ર સબસીડી લાગુ પડશે અને તફાવતની રકમ લાભાર્થીએ ભરવાની રહેશે.

F. ડાર્કઝોન વિસ્તારમાં નવા પંપ સેટને મંજુર કરવામાં આવશે નહી પરંતુ હયાત ડીઝલ પંપ સેટને સોલાર પંપમાં રૂપાંતરીત કરવા માટે અરજદારોએ સરકારશ્રીનાં પ્રવર્તમાન ધારાધોરણો અનુસાર સુક્ષ્મ પિયત પધ્ધતિનો અમલ કરવાનો રહેશે.

G. વધુમાં જયારે પણ ઓફગ્રીડ વિસ્તારમાં કૃષિ વીજ જોડાણો માટેની વીજ ગ્રીડની આંતર માળખાકીય સુવિધાઓ પહોંચે ત્યારે આવા ઓફ-ગ્રીડ સોલાર વોટર પંપને ગ્રીડની ક્ષમતાના આધારે ગ્રીડ સાથે સરપ્લસ વીજળી ફીડ **(FEED)** કરવા જોડી શકાય. આ સરપ્લસ વીજળી સંબધિત વીજ વિતરણકંપની દ્વારા રાજ્ય સરકાર/જીઈઆરસીએ નક્કી કરેલ દરે ખરીદી શકાશે.

H. કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા મળવાપાત્ર સબસીડીનો લાભ લેવા માટે GUVNL એ MNREની ગાઈડ લાઈન તથા સંદર્ભ દર્શિત કચેરી યાદી ક્રમાંક (૯) થી (૧૨) મુજબની કાર્યવાહી કરવાની રહેશે.

આ યોજનાનો લાભ લેવા ઈચ્છતા ખેડૂતો/અરજદારો માટેનાં માપદંડો/ ધારાધોરણો/ શરતો નીચે મુજબ રહેશે :-

(૧) જે અરજદારના નામે ઓછામાં ઓછી એક એકર જમીન અને તેમાં બોર/કુવો/ખેત તલાવડી હયાત હશે તેમને જ આ યોજનાનો લાભ મળી શકશે. આમ છતાં જે અરજદારની જમીનમાં બોર/કુવો/ખેત તલાવડી નહીં હોય છતાં અરજી કરેલ હશે તો આવા અરજદારોની અરજીનો અગ્રતાક્રમ હયાત બોર/કુવો/ખેત તલાવડી ધરાવતા અરજદારો પછી રહેશે. તેમજ લાભાર્થીને ફાળો ભરવાની જાણ કર્યા પછી બોર/કુવો/ખેત તલાવડી બનાવવા માટે બે માસનો સમય આપવાનો રહેશે.

(૨) લાભાર્થી એક જ સર્વે નંબરમાં અથવા પાસ પાસેના સંયુકત સર્વે નંબરો ગણતરીમાં લેતા એક જ માલિકીની કુલ ઓછામાં ઓછી એક એકર જમીન ધરાવતો હશે તો તે સદર યોજનામાં નોધણી કરાવી શકશે. સદર કિસ્સામાં જમીન એક સાથે હોવી અનિવાર્ય રહેશે તથા લાભાર્થીને ૫ વર્ષ સુધી પરંપરાગત વીજ જોડાણ મળવા પાત્ર રહેશે નહી અને લાભાર્થી કે લાભાર્થીના વારસદારો તેવી માંગણી કરી શકશે નહી.

(૩) કૃષિ હેતુ પરંપરાગત વીજ જોડાણ માટે નોંધાયેલ તમામ અરજીઓ કે જેમાં અંદાજીત રકમ પાઠવેલ હોય અથવા જે અરજદારોએ અંદાજીત રકમ ભરપાઈ કરેલ હોય પરંતુ કામ શરુ ના થયું હોય તથા અગાઉ કૃષિ વીજજોડાણ માટે અરજીની નોંધણી કરાવેલ ન હોય એવા તથા તત્કાલ યોજનામાં વીજ જોડાણ મેળવવા સ્વીચ ઓવર/તબદીલ કરેલ તમામ અરજદારોને આ યોજનાનો લાભ મળી શકશે.

(૪) રાજ્ય સરકારની અગાઉની સોલાર પંપની યોજનામાં જે અરજદારે અરજી કરેલ હોય તેમને સોલાર પંપ કે પરંપરાગત વીજ જોડાણ હજુ સુધી મળેલ ન હોય તેઓ એક મહિનાની નિયત સમય મર્યાદામાં જુની નોંધણીની પાવતીની ઝેરોક્ષ નકલ સાથે અરજી કરશે તો આવા અરજદારોને અગ્રતા આપવામાં આવશે.

(૫) જે અરજદારોએ પરંપરાગત વીજજોડાણ માટે અંદાજીત રકમ ભરી દીધી હશે તેમને આ યોજનામાં ભરવી પડતી ફાળાની રકમ સામે આ રકમ સરભર કરી આપવામાં આવશે.

(૬) આ યોજનામાં અરજી કરનાર તમામ અરજદારોએ અરજીફોર્મ સાથે રૂ. ૧૦૦૦/- ડીપોઝીટ પેટે જે તે સંબંધીત પેટા વિભાગીય કચેરીમાં ભરવાના રહેશે. અરજદારે એમએનઆરઈ થકી EOI પ્રક્રિયાથી નિયત કરેલ સોલાર સિસ્ટમની કુલ કીંમતના ૪૦% ફાળાની રકમ તથા વધારાની ભરવાપાત્ર રકમ સંલગ્ન વીજ વીતરણ કંપનીની જે તે પેટા વિભાગીય કચેરી ખાતે એક મહિનામાં ભરપાઈ કરવાની રહેશે. આ રકમ ભરતી વખતે ડિપોઝીટની રકમ બાદ આપવામાં આવશે. ખાસ સંજોગોમાં ફાળાની ૪૦%ની રકમ એક મહિનામાં ન ભરી શકે તેવા કિસ્સામાં જે તે વીજ વિતરણ કંપનીના પ્રવર્તમાન નિયમ અનુસાર સમય મર્યાદા વધારી શકશે.

(૭) સોલાર પંપ અને તેને સંલગ્ન તમામ સાધનોની માલિકી પાંચ વર્ષ સુધી સરકારની રહેશે. આ સમયગાળો પૂર્ણ થયા બાદ લાભાર્થી પરંપરાગત કૃષિ વીજ જોડાણ માંગી શકશે. પરંતુ સોલાર પંપ સિસ્ટમને ગ્રીડ સાથે જોડવાની રહેશે અને તે માટે ગ્રીડ ટાઈ ઈન્વર્ટરનો થનાર ખર્ચ લાભાર્થીએ ભરવાનો રહેશે.

(૮) સોલાર પંપ, પેનલ તથા અન્ય માળખાની જાળવણી માટે જરૂરી ફેન્સીંગ લાભાર્થીએ સ્વખર્ચે કરાવવાની રહેશે તથા સિસ્ટમની સંપૂર્ણ જવાબદારી લાભાર્થીની રહેશે તથા લાભાર્થી પોતાની જમીનમાંથી સોલાર ઉર્જા પંપ અન્યત્ર ખસેડી શકશે નહી કે કોઈને તબદીલ કરી શકશે નહીં.

(૯) સોલાર ઉર્જા પંપના સ્થાપન બાદ જો લાભાર્થી ૫ (પાંચ) વર્ષમાં પોતાની જમીનનું વેચાણ કરે/જમીનનો હેતુ ફેર કરાવે તો તેણે સબસીડીની તમામ રકમ સંબંધિત વીજ વિતરણ કંપનીને પરત કરવાની રહેશે.

(૧૦) સોલાર પેનલ દ્વારા ઉત્પન્ન થતી વીજળી ખેડૂત પોતાના વપરાશ માટે ઉપયોગ કરી શકશે. વીજ વીતરણ કંપની દ્વારા સોલાર ઉર્જાના વપરાશના યુનિટની નોધણી કરવામાં આવશે પરંતુ તેનું બિલીંગ કરવામાં આવશે નહી. આ માટે કોઈ પણ પ્રકારનો વીજ દર (ટેરીફ) લાગુ પડશે નહી.

(૧૧) અરજદારને આ હેતુ માટે કરેલ એક જ સમાન રોકાણ માટે કેન્દ્ર સરકાર/રાજ્ય સરકાર ની બીજી કોઈ પણ યોજના હેઠળ અન્ય કોઈ લાભ મળી શકશે નહિ. જો અરજદારે સરકારશ્રીની બીજી કોઈ પણ યોજના હેઠળ કોઈ લાભ લીધો હોય તેવું જણાશે તો સબસીડીની રકમ તાત્કાલિક ધોરણે વસુલ કરવામાં આવશે.

(૧૨) ઉપરોક્ત બાબતો સિવાય વખતો વખત આ યોજના માટે MNRE દ્વારા બહાર પાડવામાં આવતી ગાઈડ લાઈન/સુચન/નિયમો લાગુ પડશે.

(૧૩) સદર યોજનાની જોગવાઈના અમલીકરણ કે અર્થઘટનની સમસ્યાનું નિવારણની સત્તા ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિલ્સ વિભાગ, ગુજરાત સરકારને હસ્તક રહેશે.

ગુજરાતના રાજયપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(વિજયસિંહ વાઘેલા)
અધિક સચિવ
ઊર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગ

પ્રતિ,

- માન. રાજ્યપાલશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, રાજભવન, ગાંધીનગર (અલગ પત્રથી)
- માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન. ઉર્જા મંત્રીશ્રીનાં અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- માન. રાજ્ય કક્ષાના મંત્રીશ્રી (ઉર્જા) ના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સર્વે માન. મંત્રીશ્રીઓના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- સર્વે માન. રાજ્ય કક્ષાના મંત્રીશ્રીઓના અંગતસચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- મુખ્ય સચિવશ્રીના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અ.મુ.સ.શ્રી (ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ) ના અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- અધિક મુખ્ય સચિવશ્રી (નાણાં) ના અંગત સચિવશ્રી, નાણાં વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- મેનેજીંગ ડાયરેક્ટરશ્રી, ગુજરાત ઉર્જા વિકાસ નિગમ લીમીટેડ, વડોદરા
- મેનેજીંગ ડાયરેક્ટરશ્રી, ઉત્તર ગુજરાત વીજ કંપની લીમીટેડ, મહેસાણા

- મેનેજીંગ ડાયરેક્ટરશ્રી, પશ્ચિમ ગુજરાત વીજ કંપની લીમીટેડ, રાજકોટ
- મેનેજીંગ ડાયરેક્ટરશ્રી, દક્ષિણ ગુજરાત વીજ કંપની લીમીટેડ, સૂરત
- મેનેજીંગ ડાયરેક્ટરશ્રી, મધ્ય ગુજરાત વીજ કંપની લીમીટેડ, વડોદરા
- નિયામકશ્રી, ગુજરાત ઉર્જા વિકાસ એજન્સી, ગાંધીનગર
- નાણાંકીય સલાહકારશ્રી (ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ), નાણાં વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- મુખ્ય ઇજનેરશ્રી, ગુજરાત ઉર્જા વિકાસ નિગમ લીમીટેડ, વડોદરા
- વિભાગના સર્વે અધિકારીશ્રીઓ - વિભાગની સર્વે શાખાઓ
- સીલેક્ટ ફાઇલ/ ના. સે. અધિ. અંગત ફાઇલ